

18 Ağustos 2020

TUSEDAD 5. SEKTÖR DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

BİLGİ NOTU

Derneğimizin gelişen gündem ve sektörün ihtiyaçları ile alakalı olarak üyeleri ve sektör temsilcileri ile bir araya geldiği toplantıların beşincisi 18 Ağustos 2020 tarihinde Saat 20.30'da dijital ortam üzerinden gerçekleştirildi. Beşinci toplantının konu başlığı "Süt Sektörü ve Süt Piyasalarının Durumu" oldu.

Başkanlığını Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Sencer Solakoğlu ve Moderatörlüğünü Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Mehmet Yaşar Özekenci'nin yaptığı toplantıya konuk olarak Hayvancılık Genel Müdürü Sn. Zekerriya Erdurmuş, Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Sn.Cengiz Ceylan, Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Sn.Salih Çelik, Ulusal Süt Konseyi Başkanı Sn. Prof.Dr. Muhittin Özder ve TÜSEAD Vet. Teş. ve An. LAb. A.Ş. Yön.Kur.Başk.Yard. Sn.Seda Seyfeli katıldı.

TÜSEAD Üyesi yaklaşık 52 katılımcının yanı sıra TÜSEAD Yönetim Kurulu Üyelerinin de katıldığı toplantının açılışı Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Sencer Solakoğlu tarafından yapıldı.

Sn. Sencer Solakoğlu, TÜSEAD üyelerine ve konuk katılımcılara teşekkür ederek, çiftçiler için sütün hayatta kalma meselesi olduğunun ciddiyetine vararak bu toplantı da görüş bildirmeleri gerektiğini belirtti.

Sn. Solakoğlu, Tarım Bakanlığının daha önce yaptığımız önerileri ve tavsiyeleri dikkate almadığı, çözüm üretmediği, sıkıntılarımızı dile getirdiğimiz takdirde ise siyasi bir stopajla karşı karşıya olduğumuzu belirtti. Burada TÜSEAD adına Sivil toplum örgütü olarak depolitize bir kuruluş olduğumuzu amacımızın Türkiye'nin tarımda dışa bağımlı olmadan hayvancılık ve süt sektöründe kendi kendine yetebilir bir ülke olabilmek için fikir alışverişinde bulunarak yeni çözümler bulunması gerektiğini ifade etti.

Sn. Solakoğlu, Et ve Süt Kurumu'nun hiçbir planlama yapmaksızın et ve süt piyasasına yaptığı müdahalelerin Türk tarımına verdiği zararın göz ardı edilemeyeceğini, işletmelerimizin devamlılığı ve geleceği öngörebilmek için hesap kitap yapmalarının zorunlu olduğunu fakat, sütle ilgili döviz kurunun arttığı bu dönemler de döviz kuruna bağlı ana hammademiz olan yemin ve elektrik fiyatlarının artışı düşünüldüğü zaman süt fiyatlarını arttırmak için neden beklediklerini veya süt fiyatlarının arttırılmasının neye bağlı olduğunu artık bilemediklerini çünkü, USK'nın pasifize edilmiş olduğunu Gıda Komitesinden görüş almadan hareket edemediklerini belirtti.

Sn. Solakoğlu, daha önce Et ve Süt Kurumu ile yapmış oldukları toplantı da, ESK'nın depolarında bekleyen etlerin iç pazarda satılmayacağı sözünü almış olduklarını fakat şuan da iç pazarda satılmakta olduğunu bu sebep ile Genel Müdürlüğün yetkisini de sorgulamak durumunda olduklarını çünkü, Genel Müdür söylemek istediklerini samimi bir şekilde söylüyor, sonrasında ise üst kurul gelip söylenen bütün sözleri lağvettiğini belirtti.

Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Sn. Cengiz Ceylan, süt sektörü açısından önemli bir toplantı olduğunu ve TÜSEAD üyeleri ile bir arada olmaktan mutluluk duyduğunu, ayrıca Hayvancılık Genel Müdürü Sn.Zekerriya Erdurmuş Bey'in, Sn. Tarım Bakanı ile toplantıda olduğunu ilerleyen saatlerde toplantıya iştirak edeceğini bildirerek konuşmasına devam etti.

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Sn. Ceylan, hayvansal ürünler açısından süt sektörü, üretiminin hassas bir ürün olduğu ve süt üretiminde çiftçilerimizin çabasının göz ardı edilemeyeceğini, 2019 yılında süt paritesi düştüğü dönemde süt üreticilerimiz zarar etmeye başladığı zaman Tarım Bakanlığı olarak inisiyatif olarak süt desteğini 0,10 TL'den 0,25 TL'ye çıkardıklarını sonraki dönemlerde ise USK'nın talimatları doğrultusunda devam edildiğini ifade etti. 2020 yılı dönemi için ise süt üreticisinin yanında olduğunu belirtti.

Sn. Ceylan, süt fiyatlarını USK'nın belirlediğini fakat Gıda komitesinden görüş aldığını belirtti.

Sn. Solakoğlu, süt destekleri 2019 dönemi seçim öncesi 0,25 TL oldu. Fakat, seçimlerden sonra süt desteğinin düşürüldüğünü ayrıca düşürüldüğü dönemde süt sektörünün iyi durumda olmadığını ifade etti.

Sn. Solakoğlu, daha önceki toplantılarımızda Ulusal Süt Komitesi Başkanı Sn. Muhittin Özder ile olan görüşmelerimizde, USK'nın pasifize edildiği, hiçbir şekilde fiyat müzakeresinin olmadığı tamamıyla Tarım Bakanlığının dikte ettiği fiyatın belirlendiğini belirtti.

Sn. Ceylan, USK Başkanıyla böyle bir konuyu görüşmedim fakat her sektörden temsilcilerin bulunduğu bir toplantı da USK başkanı fiyatı belirler ve Gıda Komitesinden görüş aldığını belirtti. Tarım Bakanlığına 2018 yılında göreve geldiğimiz günden itibaren süt üreticimizi mağdur etmemek adına destekler uyguladıklarını belirtti.

Sn. Solakoğlu, Süt İşletmelerinin rantabl çalışmadıklarını, geleceğin belirsiz olduğundan dolayı ekonomik olarak kaygı yaşadıklarını bu sebep ile süt fiyatını konuşma ihtiyacı duyduklarını fakat, karşılarında muhatap bulamadıklarını belirtti.

Sn. Solakoğlu, Süt işletmeleri olarak **T.C. Tarım Bakanlığında net talebimizin 1 Eylül 2020 tarihi itibarıyla çiğ süt fiyatının 2,70 TL ve süt destek priminin 0,25 TL olarak belirlenmesi**, ayrıca Süt/Yem Paritesinin 1.5 paritesinde sabitlenmesi, müzakere dahi edilmeden, üçer aylık dönemler halinde yenilenmesi gerektiğini ifade etti.

Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Sn. Salih Çelik, Devlet bazı şeyleri yavaş yapar ama sağlam yapar ve mutlaka çiftçinin lehine bir şeyler yapacağını belirterek sözüne devam etti. Döviz kurları %28, yem fiyatları % 22, enflasyon %11'lerin üzerine çıkmış durumdayken Hayvancılık Genel Müdürlüğü çalışmıyor gibi bir durum söz konusu olmadığını, maliyetlerdeki artışın gündemlerinde olduğunu belirtti.

Sn. Çelik, Ekonomi Bakanlığı'nın, USK'ne enflasyonda ki bir puanlık değişimin çok yüksek maliyetlerinin olduğunun telkin edildiğini bu sebeple USK süt fiyatını belirlerken Gıda Komitesinden görüş almaya başladığını belirtti.

Sn. Solakoğlu, süt işletmeleri geçmiş yıllarda döviz kurundaki dalgalanmalar ve USK'nın piyasaya hızlı ve zamanında müdahale etmemesi sebebiyle yerle yeksan olduğu bir dönemden geçtiğini bundan dolayı şu an zamanlı ve hızlı bir müdahalede bulunmaları gerektiğini belirtti. Türkiye'de süt üreticilerine verilen çiğ süt fiyatı 2.30 TL Avrupa'nın altında bir fiyat olduğu 4 sene öncesine kadar Avrupa'nın üzerinde bir fiyat politikası izlendiğini belirtti.

Sn. Solakoğlu, daha önce Genel Müdürle görüşmemizde, Et ve Süt Kurumu'nu regülatör olarak kullandıklarını hiçbir şekilde spekülasyona izin verilmeyeceğini belirtti.

Hayvancılık Genel Müdürü Sn. Zekerriya Erdurmuş, değerli TÜSEDAD üyelerine ve katılımcılara teşekkür ederek konuşmasına devam etti. **Tarım Bakanlığı ve Hayvancılık Genel Müdürlüğü olarak ana hedeflerinin, üretici dostu politika ve sürdürülebilir bir hayvancılık olduğu, üreticiyi mağdur etmek gibi bir durumun kesinlikle söz konusu olmadığını, üreticinin kazanabileceği Süt/Yem paritesinin 1.30 ve üzerinde olacağı bir**

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

çalışma yürüttüklerini belirtti. Normal günlerden geçmediğimizi pandemi ve döviz kurundaki hareketliliğin maliyeti arttırdığını ifade ederek, çiftçilerimizin endişe duymamalarını süt fiyatlarıyla ilgili yakın zamanda üreticimizi memnun edici rakamlar açıklayacaklarını ve gündemlerinde olduğunu belirtti.

Sn. Solakoğlu, Sayın Bakan 2018 yılında Bakanlığa atandığı zaman döviz kuru yükselme seyrindeydi, süt üreticilerinin mağduriyetini ve önerilerini dile getirdiğimizde kimsenin ciddiye almadığını fakat, **şuan söylediklerimizin gerçek ve reel olduğunu anlamış olmanız ve Tarım Bakanlığımızın olaya bakış açısının değişmiş olması süt üreticilerini sevindirdiğini belirtti.**

Sn. Solakoğlu, 2020 yılı Ağustos ayına geldiğimiz halde 2020 yılı desteklemelerini öğrenemediklerini, süt üreticileri olarak geleceği öngörebilmek ve üretim planlaması yapabilmek için 2021 süt desteklemelerini de öğrenmek istediklerini ifade etti.

Ulusal Süt Konseyi Başkanı Sn. Muhittin Özder, USK karar alırken Gıda Konseyinden görüş almakta olduğunu bu durumu kişisel olarak doğru bulmadığını ancak burada ki amacın devletimizin enflasyonu önlemek için almış olduğu bir tedbir olduğunu ve sütün fiyatını baskılamak için üreticinin fiyatını baskılamamanın doğru olmadığını ayrıca esas enflasyona etki eden unsurun marketlerde ki raf fiyatları olduğunu belirtti.

Sn. Özder, maliyet ve fiyat ile ilgili ise son günlerde fazla tartışılması, çeşitli duyumların alınması ve üreticinin beklentisinin artmasının etkili olduğunu önümüzdeki günlerde süt fiyatlarıyla ilgili bir gelişme olacağını belirtti.

Sn. Solakoğlu, USK'nin süt fiyatının belirlenmesinde hiçbir rolü kalmadığını Gıda Komitesinden gelen tavsiye fiyatının değiştirilemeyeceğini böyle bir durumda, fiyatın düşük kalması halinde ise arzın düşeceğini ve merdiven altı besin değeri düşük üretimin artmasına sebep olacağını belirtti.

Sn. Solakoğlu, çiftlik sahipleri olarak Tarım Bakanlığından talebimiz süt fiyatının 1.5 paritede sabitlenmesi ve bu fiyatın 3 ayda bir müzakere dahi edilmeden otomatik olarak düzenlenmesi olduğunu belirtti. Çiftlik sahipleri olarak Tarım Bakanlığı ile süt fiyatını değil sütün kalitesini ve diğer konuları konuşmak istediğini belirtti.

Sn. Çelik, Bakanlığımızın gayretinin pariteyi 1.3'ün altına düşürmemek olduğunu fakat döviz kuru yükseldiği zaman parite 1.3'ün altına düşeceğini, çiftçilerimizin kısa vadede mağdur olduğu görülse de uzun vadede mağdur olmayacaklarını belirtti. Paritenin sabitlenmesi konusunda tek başına karar veremeyeceklerini Ekonomi Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı ile konuyu tartışmaları gerektiğini belirtti.

Sn. Solakoğlu, Tarım Bakanlığın kararlarını çok geç ve çiftlik sahiplerinden habersiz aldığı için Süt üreticileri olarak mağdur olduklarını ve ekonomik olarak çıkmaza girdiğimiz zaman Tarım Bakanlığını yanımızda görmek istediğini belirtti. Tarım Bakanlığından cevap alamadığımız takdirde çaresiz kaldıklarını bu durumda ise seslerini duyurabilmek için medya kuruluşlarına ve sosyal medya aracılığı ile kamuoyu yarattıklarını belirtti.

Toplantının sonraki bölümünde soru cevap kısmına geçildi.

İmamoğlu Süt İşletmesi Sn. Mehmet Ali İmamoğlu, TÜSEAD üyelerine ve katılımcılara teşekkür ederek konuşmasına devam etti. Orta Anadolu da ki birkaç tane ulusal firma tekelleşerek süt fiyatlarını taban fiyatta tutmaya çalıştıklarını belirtti. USK'nin üreticiyi temsil etmediğini, USK'ne temsilci gönderen, tekelleşmiş firmaların CEO'larının çıkarları doğrultusunda hareket ederek, süt üretim çiftliklerinin mağdur edildiğini belirtti.

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Sn. İmamoğlu, pandemi ve döviz kuru artışlarının maliyetlerini çok arttırdığını kredi borçlarını ödeyebilmek için tekrar kredi kullandığını belirtti.

Sn. İmamoğlu, küçük ve orta ölçekli, belirli bir miktarda süt üretimi yapan işletmelerin, ürettiği sütleri çiftçi örgütü üzerinden pazarlanması zorunluluğunun kaldırılmasını belirtti.

Uluova Süt İşletmesi Sn. Akif Hut, TÜSEDAD üyelerine ve katılımcılara teşekkür ederek konuşmasına devam etti. Güney Marmara da süt maliyetini milimetrik hesaplara göre çıkartmalarına rağmen süt satışlarından zarar etmekte olduklarını ayrıca çiftçi örgütü üzerinden süt satışlarında ve tahsilatındaki gecikmelerden dolayı problem yaşadıklarını belirtti.

Sn. Hut, sütün maliyetinin adaletli bir reel maliyet ortaya konularak sabit bir paritede sistematiğe bağlanmasını sürekli Tarım Bakanlığı ile süt fiyatlarıyla ilgili münakaşa edilmemesini belirtti.

Sn. Yaşar Özekenci, Et ve Süt Kurumu'nun et fiyatları için 36TL ile 38 TL bandında belirlediği seviyede seyrettiğini daha sonra Kurban Bayramı'nın gelmesiyle birlikte et fiyatlarına müdahale etmek amacıyla stoklarındaki etleri büyük firmalara açtığını bu durumda ise küçük ve orta ölçekli besi çiftlik sahipleri etlerini satmakta sıkıntı yaşadıklarını canlı hayvanını satamayan üreticilerin maliyetinin altında satış yapmak zorunda kaldıklarını belirtti.

Sn. Özekenci, ESK'nun burada oynadığı rol algı yönetimi ve et fiyatlarını düşürmesi şuan karkas et fiyatı 32-33 TL bandında ve üreticilerin maliyetin altında hayvanlarını sattığını belirtti.

Sn. Ceylan, Mevsimsel olarak ve Kurban Bayramına bağlı olarak et fiyatlarında düşüş yaşandığı fakat et fiyatlarının yavaş yavaş yükseldiğini ve piyasadaki hareketliliği günlük olarak takip ettiklerini amaçlarının üreticilerin maliyetinin üzerinde bir kârla satması ve kâr etmesi olduğunu belirtti.

Sn. Özekenci, üreticilerin yem hammaddeleri, besilik materyaller ve ithal dana gibi tedarik malzemelerini dövizle aldıkları ve İhracatçılar Birliğine üye olmadıkları için %1 kambiyo vergisi ödemek zorunda kaldıklarını, maliyetlerin yüksek olduğu böyle bir dönemde kambiyo vergisinin ekstra bir yük getirdiğini bu durumun düzeltilmesi gerektiğini belirtti.

Sn. Ceylan, kambiyo vergisini gündemlerine alacaklarını Maliye Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığındaki ilgililere iletceklerini belirtti.

Sn. Solakoğlu, sütün enflasyon sepetine etkisinin %6, yoğurdun enflasyon sepetindeki etkisinin ise %5,7 olduğunu ayrıca gıda enflasyonunun enflasyon sepetindeki büyüklüğünün %15 bunun içerisinde ki süt ürünlerinin ise %2.9 olduğunu belirtti.

Sn. Solakoğlu, gıda sektöründeki istikrarsızlıktan dolayı dışa bağımlılığın artmasının temel sebebinin temel gıda ürünleri olan süt ürünleri ve et ürünlerinde ki manipülasyonlar sonucu, yem ve raf fiyatları kontrol edilmediği için arzın düşmesine dolayısıyla raf fiyatlarının artmasına sebep olduğu halde çiftçinin süt ve et satış fiyatlarının yükselmediğini ifade etti.

Sn. Solakoğlu, "TARİHTE BIÇAĞIN KEMİĞE DAYANDIĞI GÜNE GELDİK. BİZ SÜT ÜRETİCİLERİ OLARAK SUSMAYACAĞIZ. SUSMADIĞIMIZ SÜRECE DE TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM KURULUŞU OLARAK GIDA GÜVENLİĞİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM KONUSUNDA GÖREVİMİZİ YERİNE GETİRMEK, ÜYELERİMİZ TARAFINDAN BİZE VERİLMİŞ BİR MİSYONDUR" ifadelerini kullandı.

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Sn. Ceylan, TÜSEDDAD Yön.Kur.Başk.Sn. Sencer Solakoğlu Bey'e ve TÜSEDDAD üyelerine böyle bir ortamda bir araya geldikleri için teşekkürlerini belirtti. Süt üreticilerimize özellikle pandemi döneminde süt arzında hiçbir sıkıntı yaşamadığımız için tekrardan teşekkür ederek, süt üreticilerimiz ile beraber her konuda fikir üretmeye ve paylaşmaya hazır olduklarını belirtti.

Sn. Çelik, Mehmet Ali İmamoğlu ve Akif Hut Beyefendilerin taleplerini Hayvancılık Genel Müdürüne ileteceklerini ve Sn. Zekerriya Erdurmuş Bey'in ifade ettiği gibi süt fiyatları ile ilgili en yakın zamanda açıklama yapılacağını belirtti.

Sn. Erdurmuş, hepimizin ortak ortak paydasının bu ülke hayvancılığının, sektördeki paydaşlarımızın verimli karlı üretim yapmasına katkı sağlamak olduğunu ifade ederek, eksik kalan taraflarımız için üreticilerimizden doneler aldıkları takdirde mutlu olacaklarını ifade etti.

TÜSEDDAD Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvar .A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sn. Seda Seyfeli söz aldı, Tusedad Laboratuvar hakkında konuk katılımcılara ve TÜSEDDAD Üyelerine bilgilendirme yapmak için konuşmasına devam etti.

Sn. Seda Seyfeli Hayvancılık Genel Müdürü Zekerriya Erdurmuş Bey'e, bugün burada olmamı sağlayan Yönetimim Kurulu Başkanım Sencer Bey'e ve Yönetim Kuruluna teşekkür ederek konuşmasına başladı. İstikrarlı ve kârlı işletmelerin sağlanabilmesi sağlıklı sürülerden geçeceğini belirtti.

Sn. Seyfeli, Tusedad Laboratuvarının kuruluş amaçlarından birisinin de damızlık süt işletmeciliğini desteklemek ve ülkemizin sağlıklı damızlık süt sığırı yetiştirilmesine katkı sağlamak olduğunu ayrıca damızlık düve konusunda katma değer yaratmak için ve sağlıklı düve yetiştirilmesinde üreticinin yanında olmanın temel amaçları olduğunu belirtti.

Sn. Seyfeli, Tusedad Laboratuvarı güvenilir yapan test metodunun moleküler teşhis yani PCR metodu olduğunu bu metot ile her çeşit numuneden enfeksiyöz hastalıklarını %100 güvenilir bir şekilde teşhis edilebileceklerini belirtti. PCR metodunu Türkiye'de yapabilen ve ileriye taşıyabilecek tek firma olduklarını bunun yanı sıra serolojik, mikrobiyolojik ve biyokimyasal testlerde de %100 sonuç aldıklarını belirtti.

Sn. Seyfeli, değerli TÜSEDDAD üyelerine, hala etkisini sürdüren covid-19 virüs salgını nedeni ile zor günlerden geçtiğimizi birçok sektörde olduğu gibi Hayvancılık sektöründe de birlikte ve beraberlik içerisinde olmamız gerektiğini bu sebeple hepimizin desteklerini beklediğini aynı zamanda Tusedad laboratuvar ve ekibi olarak sizlerin yanınızda olacaklarından hiç şüphemiz olmaması gerektiğini belirterek. TÜSEDDAD Yön.Kur.Başk Sn.Sencer Solakoğlu'na, Yönetim Kuruluna, değerli TÜSEDDAD üyelerine ve Hayvancılık Genel Müdürü Sn. Zekerriya Erdurmuş Bey'e teşekkür ederek konuşmasını sonlandırdı.

Toplantı Sn.Sencer Solakoğlu tarafından yapılan kapanış konuşması ile sona erdi.